

บทที่ 2

แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย การประเมิน 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การประเมินมาตรฐานการศึกษา โดยยึดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ที่กำหนดให้เป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจำนวน 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น มาตรฐานด้านปัจจัย มาตรฐานด้านกระบวนการ และ มาตรฐานด้านผลผลิต ดังนี้

1. มาตรฐานด้านปัจจัย	จำนวน 5 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ	จำนวน 8 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านผลผลิต	จำนวน 11 มาตรฐาน 42 ตัวบ่งชี้

โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 4 ระดับคุณภาพ ดังนี้

- ระดับ 4 หมายถึง ระดับคุณภาพดีมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ระดับคุณภาพดี
- ระดับ 2 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้
- ระดับ 1 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

ส่วนที่ 2 การประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นการประเมิน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนประกอบด้วย

1. การประเมินผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)

2. การประเมินผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยประเมินในสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้แก่

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เครื่องมือในการประเมิน

เครื่องมือประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลหนองป่าครั่ง มี 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ประเมินด้านปัจจัยทางการศึกษา มีจำนวน 5 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ (ม. 1 – 5)

ชุดที่ 2 ประเมินด้านกระบวนการทางการศึกษา มีจำนวน 8 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ (ม. 6 – 13)

ชุดที่ 3 ประเมินด้านผลผลิต(ผู้เรียนและชุมชน) มีจำนวน 11 มาตรฐาน 42 ตัวบ่งชี้ (ม. 14 – 24)

ในการดำเนินการประเมินคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ซึ่งคำนึงถึงวิธีการและเกณฑ์การประเมินและการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีการและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจำแนกผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าได้มาตรฐานหรือไม่ พิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1. การประเมินอิงเกณฑ์ ให้พิจารณาตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนด โดยจะมีการสรุปผลการประเมินทั้งในระดับตัวบ่งชี้ และระดับมาตรฐาน

1.1 การประเมินในระดับตัวบ่งชี้ ให้พิจารณาจากร้อยละเฉลี่ยตามเกณฑ์พิจารณาในแต่ละตัวบ่งชี้เป็น 4 ระดับ คือ

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับคุณภาพ
ร้อยละเฉลี่ยตามเกณฑ์พิจารณาต่ำกว่าร้อยละ 50	ปรับปรุง
ร้อยละเฉลี่ยตามเกณฑ์พิจารณาระหว่าง ร้อยละ 50 – 74	พอใช้
ร้อยละเฉลี่ยตามเกณฑ์พิจารณา ระหว่าง ร้อยละ 75 – 89	ดี
ร้อยละเฉลี่ยตามเกณฑ์พิจารณาตั้งแต่ ร้อยละ 90 ขึ้นไป	ดีมาก

1.2 การประเมินในระดับมาตรฐาน ให้พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน เป็น 4 ระดับ คือ

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับคุณภาพ
ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1.74	ปรับปรุง
ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ ระหว่าง 1.75 – 2.74	พอใช้
ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ ระหว่าง 2.75 – 3.49	ดี
ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ ระหว่าง 3.50 – 4.00	ดีมาก

2. การประเมินอิงสถานศึกษา ให้พิจารณาจากการที่สถานศึกษาดำเนินการตามข้อเสนอแนะและ พัฒนาการของสถานศึกษา ตลอดจนมีผลการดำเนินงานบรรลุมาตรฐาน / เป้าหมายตามแผนของ สถานศึกษา รวมทั้งการมีความตระหนักในความสำคัญและความพยายามในการพัฒนาสู่มาตรฐานของ สถานศึกษามีวิธีการพิจารณา และการสรุปผลการพิจารณา ดังนี้

2.1 มิติในการพิจารณา พัฒนาการของคุณภาพการศึกษาและ การบรรลุมาตรฐาน / เป้าหมาย ตามแผนของสถานศึกษา ดังนี้

พัฒนาการของคุณภาพ การศึกษา	บรรลุมาตรฐาน / เป้าหมายตามแผนของสถานศึกษา	
	บรรลุ	ไม่บรรลุ
มี	ดีมาก (4)	ดี (3) มีความตระหนักและความพยายาม
		พอใช้ (2) มีความตระหนักและความพยายาม ยังไม่เด่นชัด
ไม่มี	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)

2.2 วิธีการพิจารณา ได้ให้ความหมายของพัฒนาการและการบรรลุมาตรฐาน/เป้าหมายตามแผน ของสถานศึกษา ดังนี้

มีพัฒนาการของคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ สมศ. และผลการประเมินในรอบที่สอง(เฉพาะผลการประเมินแบบอิงเกณฑ์)สูงกว่าผลประเมินรอบแรก หรือ มีผลประเมินทั้งในรอบแรกและรอบที่สองไม่ต่ำกว่าระดับดี

ไม่มีพัฒนาการของคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ของ สมศ. และผลการประเมินในรอบที่สอง (เฉพาะผลการประเมินแบบอิงเกณฑ์) ต่ำกว่าผลประเมินรอบ แรก หรือผลประเมินและรอบที่สองต่ำกว่าระดับดี และไม่แตกต่างกัน

บรรลุมาตรฐานหรือเป้าหมายตามแผน หมายถึง สถานศึกษามีความสำเร็จในการปฏิบัติ สามารถ บรรลุมาตรฐานหรือเป้าหมายของแผนพัฒนาสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน หรือ ครู หรือคุณภาพการจัด การศึกษาในแต่ละมาตรฐาน โดยนำผลประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกไปใช้วางแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา และมีหลักฐานแสดงความตระหนักในความสำคัญ และความพยายามในการ ปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสู่มาตรฐานของสถานศึกษา

ไม่บรรลุมาตรฐานหรือเป้าหมายตามแผน หมายถึง สถานศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จในการ ปฏิบัติ ไม่สามารถบรรลุมาตรฐานหรือเป้าหมายของแผนพัฒนาสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน หรือ ครู

หรือคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละมาตรฐาน โดยไม่คำนึงถึงความตระหนักในความสำเร็จและความพยายามในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสู่มาตรฐานของสถานศึกษา

2.3 การสรุปผลการประเมินอิงสถานศึกษา มีระดับของมาตรฐาน และคะแนน ดังนี้

คำอธิบาย	ระดับ	คะแนน
ไม่มีพัฒนาการของคุณภาพการศึกษาและไม่บรรลุมาตรฐาน/เป้าหมายตามแผน	ปรับปรุง	1 คะแนน
ไม่มีพัฒนาการของคุณภาพการศึกษาแต่บรรลุมาตรฐาน/เป้าหมายตามแผน หรือมีพัฒนาการของคุณภาพการศึกษา แต่ไม่บรรลุมาตรฐาน/เป้าหมายตามแผน และหลักฐานแสดงความตระหนักในความสำคัญและความพยายามในการปฏิบัติอย่างไม่เด่นชัด	พอใช้	2 คะแนน
มีพัฒนาการของคุณภาพการศึกษา และมีหลักฐานแสดงความตระหนักในความสำคัญและความพยายามในการปฏิบัติอย่างเด่นชัด แต่ไม่บรรลุมาตรฐาน/เป้าหมายตามแผน	ดี	3 คะแนน
มีพัฒนาการของคุณภาพการศึกษา และบรรลุมาตรฐาน / เป้าหมายตามแผน	ดีมาก	4 คะแนน

การรับรองมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในระดับมาตรฐาน

ให้เฉลี่ยผลประเมินระดับมาตรฐานแบบอิงเกณฑ์ และแบบอิงสถานศึกษา ถ้าได้ค่าเฉลี่ยของผลประเมิน ≥ 2.75 จากระบบ 4 คะแนน แสดงว่า สถานศึกษามีผลการจัดการศึกษาในมาตรฐานนั้น ๆ ที่ได้มาตรฐานคุณภาพ องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด จะให้การรับรองคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานนั้น ๆ ของสถานศึกษา

การรับรองมาตรฐานของสถานศึกษาในภาพรวม

ในการรับรองคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษามีค่าเฉลี่ยผลประเมินคุณภาพภายนอก ไม่ต่ำกว่าระดับดี (≥ 2.75 ในระบบ 4 คะแนน)
2. สถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของผลประเมินในระดับดีขึ้นไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของมาตรฐานที่ประเมิน กล่าวคือ ได้ระดับดีขึ้น มีต่ำกว่า 18 มาตรฐาน ใน 24 มาตรฐาน
3. สถานศึกษาไม่มีผลประเมินคุณภาพภายนอกของมาตรฐานอยู่ในระดับปรับปรุง

การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ประกอบด้วยคณะบุคคลดังนี้

1.1 ระดับสถานศึกษา

ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการสถานศึกษา หรือ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

แล้วรายงานผลไปยังคณะกรรมการประเมินระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประเมินให้การรับรองต่อไป

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

- (1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- (2) ผู้แทนสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา(ศึกษานิเทศก์ /นักบริหารการศึกษา)
- (3) ครูในสถานศึกษา
- (4) ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (1-2 คน)
- (5) ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ(ทำหน้าที่เลขานุการ)

หน้าที่คณะกรรมการระดับสถานศึกษา

- (1) กำหนดแผนการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- (2) จัดทำและบริหารการใช้คู่มือ และแบบประเมินชุดต่างๆ ให้เพียงพอ ตามความจำเป็น
- (3) ดำเนินการประชุมชี้แจงครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจความจำเป็นและแนวทางของการประเมิน
- (4) ดำเนินการประเมินตามแผน
- (5) ประมวลสรุปและวิเคราะห์ผลประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- (6) จัดทำรายงานประเมินตนเองเพื่อรายงานหน่วยงานต้นสังกัด สาธารณชน และผู้เกี่ยวข้อง หรือ

เพื่อเสนอสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินการศึกษาใช้ประกอบการประเมินภายนอก

1.2 ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1) ผู้อำนวยการกองการศึกษา	ประธาน
(2) หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา	รองประธาน
(3) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ/หัวหน้างานโรงเรียน	กรรมการ
(4) ผู้บริหารสถานศึกษา	กรรมการ
(5) ศึกษานิเทศก์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่คณะกรรมการระดับเทศบาล

- (1) กำหนดแผนการประเมินภายในสถานศึกษาในภาพรวมของเทศบาล
- (2) อำนวยการจัดทำและบริหารการใช้คู่มือและแบบประเมินชุดต่างๆ ให้แก่สถานศึกษาตามความจำเป็น
- (3) ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้สถานศึกษาดำเนินการประเมินตนเองไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) ดำเนินการสรุปและวิเคราะห์ผลผลการประเมินในภาพรวมของเทศบาล